

РОЛЬ АГРАРНОЇ ОСВІТИ В ІННОВАЦІЙНІЙ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА

Мікуляк К. А., аспірант

e-mail: mikulyak@mnau.edu.ua

Сизоненко Ю. С., здобувач вищої освіти,

e-mail: super-suzonenko@ukr.net

Миколаївський національний аграрний університет, Україна

Сучасний стан розвитку вітчизняного аграрного сектора характеризується високою варіацією виробництва по роках, домінуванням застарілих технологічних укладів, недостатнім рівнем ефективності та нестійким фінансовим становищем більшості сільськогосподарських товаровиробників. Однією з необхідних умов виходу суб'єктів аграрного сектору на якісно новий рівень господарювання є розробка та реалізація інноваційних моделей їх розвитку. Очевидно, що ефективність реалізації таких моделей буде залежати від їх комплексності та ступеня охоплення всіх елементів, що визначають умови функціонування агроекономічних систем, матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання та адекватних організаційно-економічних механізмів [1].

Найявні підходи щодо формування інноваційних моделей, як правило, не забезпечують системного розв'язання даної проблеми. В одних дослідних програмах акцент робиться на застосуванні нової техніки та підвищенні рівня інтенсивності виробництва, в інших розглядаються конкретні технологічні інновації – використання нових сортів с.-г. культур, порід с.-г. тварин, в окремих – пріоритет надається трансферу наукових розробок у виробництво.

У якості основних напрямів інноваційного розвитку регіонального АПК пропонується виділити: формування регіонального ринку інновацій; формування регіональної інфраструктури інновацій; формування системи консалтингу у сфері агроінновацій; підготовку кадрів для генерації, трансферу і використання інновацій; розвиток системи регіональної підтримки інноваційних процесів [2].

В області формування регіонального ринку інновацій пріоритет надається стимулюванню генерації власних інноваційних розробок при активному використанні моделі відкритих інновацій. В умовах дефіциту фінансових ресурсів у більшості с.-г. товаровиробників на регіональному рівні повинна проводитися попередня експертиза потенційно доступних для с.-г. товаровиробників інновацій з висновком та рекомендаціями щодо їх можливого використання з веденням реєстру інновацій, які пройшли відбір. У межах цього ж напряму доцільно сприяти та надавати кваліфіковану допомогу в

перетворенні нових знань в комерційний продукт, готовий до впровадження, а також стимулювати попит на інновації [1].

Другим важливим напрямом інноваційного розвитку є сприяння в розвитку регіональної структури інновацій, що включає техніко-впроваджувальні зони, інноваційно-технологічні центри, центри трансферу інновацій, бізнес-інкубатори, об'єкти інформаційної та телекомунікаційної структури тощо [1]. Саме ці об'єкти можуть стати основними трансляторами інновацій у виробництво і забезпечать їх просування в реальний сектор економіки.

Реалізація третього напрямку інноваційного розвитку АПК регіону (формування системи консалтингу у сфері агроінновацій) пов'язана зі значним рівнем консервативності с.-г. товаровиробників та необхідності додаткових інвестицій в умовах їх нестійкого фінансового становища. Через це, при реалізації даного напрямку пріоритет повинен надаватися пропаганді інновацій та розкриттю переваг їх використання, демонстрації їх ефективності та сприянню в розробці інноваційно-інвестиційних проектів [1].

У разі впровадження інновацій необхідно здійснювати постійний супровід проекту з боку розробників або кваліфікованих консультантів і фахівців. У межах цього напрямку слід здійснювати постійну трансляцію міжнародного та вітчизняного досвіду інноваційного розвитку суб'єктів аграрного сектору.

Попри це, однією із ключових проблем, що стримує інноваційний розвиток в аграрному секторі є дефіцит кваліфікованих кадрів, що мають не тільки відповідний рівень професійної освіти, а й готових до інновацій психологічно [3].

Система підготовки кадрів для генерації, трансферу і використання інновацій передбачає як підготовку наукових кадрів вищої кваліфікації, так фахівців і працівників для інноваційних виробництв [3].

Дана система повинна бути динамічною і передбачати безперервне підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, регулярні стажування на провідних підприємствах та наукових установах. На регіональному рівні може формуватися замовлення на підготовку наукових співробітників, фахівців і працівників у провідних наукових та освітніх центрах як в Україні, так і за кордоном. Вкрай важливим напрямом розвитку інновацій є формування системи регіональної підтримки інноваційних процесів. Вибір об'єктів такої підтримки на регіональному рівні має забезпечуватися постійним моніторингом інноваційної діяльності суб'єктів аграрного сектору та виявлятися інвестиційні проекти, пов'язані з пріоритетними для регіону. Для даної групи проектів з регіональних бюджетів можуть бути виділені кошти для компенсації частини витрат, пов'язаних з реалізацією проекту, обслуговуванням інвестиційних кредитів, підготовкою та перепідготовкою фахівців і працівників, зі страхуванням інноваційних та інвестиційних ризиків. У межах цього ж напрямку може передбачатися цільове фінансування з коштів регіонального бюджету наукових установ й сприяння у захисті інтелектуальної власності.

Список використаних джерел:

1. Руда Л. П., Причепя І. В. Перспективні напрями вдосконалення моделі розвитку аграрного сектора та сільських територій. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка.* 2018. Т. 23, Вип. 2. С. 42-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2018_23_2_10 (дата звернення: 04.03.2021р.).
2. Шапран Є. М., Сергієнко О. А., Соснов І. І. Багаторівневі структурні моделі сценаріїв розвитку суб'єктів міжнародного торговельного ринку в аграрному секторі в умовах ризиків. *Проблеми економіки.* 2019. № 4. С. 293-305. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2019_4_39 (дата звернення: 05.03.2021р.).
3. Левкіна Р., Левкін А., Ряснянська А. Сучасна освіта у структурі сталого розвитку підприємств аграрного бізнесу. *Новий Колегіум.* 2018. № 1. С. 45-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NovKol_2018_1_13 (дата звернення: 04.03.2021р.).